

NATURVETENSKAPLIGA FAKULTETEN

Göteborgs universitet

Tina Afshari
Handläggare
0766-229873
tina.afshari@science.gu.se

2023-02-07 Dnr GU 2022/3286

Dnr N2022/01705
n.remissvar@regeringskansliet.se
n.dl@regeringskansliet.se

Remissyttrande avseende Friska djur behöver inte antibiotika - bättre verkan genom internationell påverkan (SOU 2022:43)

Näringsdepartementet har i uppdrag att utvärdera Sveriges arbete med att få till stånd en mer ansvarsfull och minskad antibiotikaanvändning i djurhållningen globalt.

Naturvetenskapliga fakulteten har för Göteborgs universitets räkning getts möjlighet att granska Näringsdepartementets förslag.

Naturvetenskapliga fakultetens dekan har 2023-02-14 beslutat avge följande yttrande.

Kommentarerna i remissvaret bygger på sammanfattningen av dokumentet på de engelska sidorna, 35-50. Involverade forskare har svarat på engelska, texten är därför översatt av handläggaren.

Generella synpunkter

Göteborgs universitet är positiva till denna utredning. Utredningen framhåller vikten av att antibiotikabehandlingen hos djur sker via receptsystem.

Specifika synpunkter

Antibiotikaresistens – ett globalt hot mot folkhälsa och livsmedelsförsörjning

I detta avsnitt konstaterar författarna att "En ökad förekomst av antimikrobiell resistens bland djur kan på sikt få betydande ekonomiska konsekvenser, särskilt i låginkomstländer där många människor arbetar inom jordbruket och är beroende av bondgårdsdjur för sin försörjning. Ökad dödlighet bland livsmedelsproducerande djur på grund av obehandlade sjukdomar leder till direkta ekonomiska förluster för djurägare, lägre produktivitet, minskad handel med animaliska produkter och högre priser som i slutändan leder till att fler människor lever i fattigdom än vad som annars hade varit fallet". Göteborgs universitet anser att man borde dokumentera dessa påståenden bättre. Utifrån den information vi har så är det få som faktiskt har dokumenterat ekonomiska produktivitetsförluster till följd av stigande resistensnivåer hos djur.

Friska djur behöver inte antibiotika

I avsnittet beskrivs den svenska framgångsmodellen för hur man kan minska användningen av antimikrobiella medel, med ett rättmätigt fokus på sjukdomsprevention. En viktig del som dock har utelämnats i denna inledning är att veterinärer i Sverige, till skillnad från i andra EU-länder, inte gör någon **vinstmarginal från försäljning av antibiotika**. Vi anser att det är av avgörande betydelse att detta är en del av inledningen av denna text.

Användningen av antibiotika i djurhållningen minskar internationellt

Författarna konstaterar att användningen av antibiotika i djurhållningen minskar internationellt. Detta kan vara sant i relativa termer (användning av antimikrobiella medel per biomassaenhet). Prognoserna för den framtida konsumtionen av kött och animalieprodukter tyder dock fortfarande på en ökning av produktionen. Detta kan därför i framtiden ge fler möjligheter för nya resistent patogener att dyka upp i **absoluta tal**.

Nytt exportinitiativ

Vårt intryck är att detta som förslag **har fel fokus**, eftersom vinsterna med att minska användningen av antimikrobiella medel genom att använda AI-teknik förmodligen skulle vara marginella och endast gälla i ett sammanhang där betydande minskningar har uppnåtts. Det finns betydande **bevis från Sverige och Danmark där man uppnått en betydande minskning av antibiotikaanvändningen innan AI-tekniken fanns tillgänglig**. Vi anser att fokus bör ligga på export av enkel, billig teknik och tjänster till låg- och medelinkomstländer som har dokumenterad erfarenhet av att minska användningen av antimikrobiella medel. Det skulle resultera i mest valuta för pengarna när det gäller minskning av antibiotikaanvändningen där den för närvarande är mycket hög (medelinkomstländer).

Förslag relaterade till internationellt arbete i multilaterala organisationer och utvecklingssamarbete

Vi skulle vilja hävda att en av de viktigaste konkreta åtgärder som Sverige skulle kunna driva på dagordningen i sitt samarbete med WOAAH, är att begära att uppgifter om användning av antimikrobiella medel (insamlade av WOAAH) delas offentligt på nationell nivå. För närvarande aggregeras alla uppgifter om användning av antimikrobiella medel, som WOAAH samlat in, **på internationell nivå**. Detta utesluter ansvarsskyldighet från länder med sämre resultat när det gäller användning av antimikrobiella medel, vilket också utesluter utvärdering av framsteg i vår förmåga att minska användningen av antimikrobiella medel internationellt.

Förslag med anknytning till veterinäryrket – en viktig målgrupp för att främja antimikrobiell läkemedelsbehandling

Vi stöder helhjärtat detta förslag och anser att det är ett mycket viktigt arbete att finansiera, och det skulle ge Sverige en stark position att argumentera för en förändring av dessa metoder på den internationella arenan.

Beredning av remissen

Ärendet är berett av Naturvetenskapliga fakulteten. Forskare vid Sahlgrenska Akademin och CARE (Centrum för antibiotikaresistensforskning) har inkommit med synpunkter. Synpunkterna har inhämtats från Thomas Van Boeckel, biträdande universitetslektor Institutionen för biomedicin. Joakim Larsson, professor vid avdelningen för

infektionssjukdomar vid Institutionen för biomedicin, samt Lars Ewaldsson, universitetsveterinär vid laboratoriet för experimentell biomedicin vid Core Facilities, har tagit del av remissvaret och står bakom de synpunkter som Van Boeckel lämnar.